

2. Гордієнко М. Г. Концепція політичної еліти В. Липинського як фактор національно-державної ідентичності України / М. Г. Гордієнко // *Нова політика*. – 1998. – № 2. – С. 44–48.
3. Гордієнко М. Г. Сутність та основні засади концепції української державності В'ячеслава Липинського : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : 23.00.01 – теорія та історія політичної науки / М. Г. Гордієнко ; Нац. аграрний ун-т. – К., 1999. – 18 с.
4. Липинський В. Листи до братів-хліборобів / В. Липинський. – Нью-Йорк : Булава, 1954. – 470 с.
5. Маркітантов В. Елітистська концепція В'ячеслава Липинського / В. Маркітантов // *Політична наука в Україні: стан і перспективи : матеріали Всеукр. наук. конф. (Львів, 10–11 трав. 2007 р.)* / уклад. М. Поліщук, Л. Сковчиляс, Л. Угрин. – Львів : ЦПД, 2008. – С. 102–106.
6. Резнік В. В. Державницькі теорії Д. Донцова і В. Липинського: порівняльний аналіз : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. політ. наук : 23.00.01 – теорія та історія політичної науки / В. В. Резнік ; Ін-т політ. і етнонаціональних дослідж. ім. І. Ф. Кураса НАН України. – К., 2008. – 18 с.
7. Тукаленко І. А. Консервативні мотиви в історіософії В. Липинського / І. А. Тукаленко // *Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія : Філософія. Політологія*. – Вип. 27. – К., 1998. – С. 70–73.
8. Тукаленко І. А. Монархізм як засіб легітимації влади в теорії В. Липинського / І. А. Тукаленко // *Вісник Київського університету імені Тараса Шевченка. Серія: Філософія. Політологія*. – Вип. 28. – К. : Київ. ун-т, 1998. – С. 63–66.

Гудзенко-Александрук Елена. Вячеслав Липинский как идеолог создания Украинского государства. Творчество В. Липинского является примером поиска наиболее приемлемого для Украины общественно-политического уклада. Одно из центральных мест в обосновании концепции украинской государственности учёный отводит хлеборобско-классократическому слою, который выступает в качестве основной движущей силы политического процесса. Она обеспечивает стабильность социума по схеме традиционной иерархизованной организации общества. Политическим строем, который отвечает господству классократической элиты и служит идеальной формой организации государственной власти в Украине, должна быть наследственная трудовая монархия во главе с гетьманом. Таким образом, основополагающие принципы концепции украинской государственности В. Липинского создают основания для конструктивной организации современной общественно-политической жизни Украины.

Ключевые слова: концепция украинской государственности, теория элит, классократия, трудовая монархия.

Hudzenko-Alexandruk Olena. Vyacheslav Lipinsky as an Ideologist of Creation of the Ukrainian State. V. Lypynsky works are examples of searching the most acceptable socio-political system for Ukraine. The scientist devotes one of the central places in the justification of the Ukrainian statehood concept to the tiller-classocratic group which is the main driving force of the political process. It provides stability of the society by means of traditional hierarchical society organization. The political system that corresponds to the classocratic elite domination and serves the ideal form of Ukrainian government should be hereditary labor monarchy headed by Hetman. Thus, the fundamental principles of V. Lypynskiy's Ukrainian statehood conception provide the grounds for constructive organization of modern social and political life of Ukraine.

Key words: conception of the Ukrainian state system, theory of elites, classocratia, labour monarchy.

Стаття надійшла до редколегії
09.04.2013 р.

УДК 339.92 (477)

Марина Лугова

Міжрегіональна інтеграція як чинник активізації інвестиційної діяльності в регіоні

У статті досліджено вплив міжрегіональної інтеграції на підвищення інвестиційної діяльності регіону. Визначено поняття «міжрегіональна інтеграція», мету та цілі цього процесу. Окреслено особливості міжрегіональної інтеграції прикордонних регіонів України. Подано поняття «єврорегіон» та особливості функціонування цієї форми міжрегіональної інтеграції. Охарактеризовано основні сфери функціонування єврорегіонів відповідно до стратегії розвитку міжрегіональної інтеграції у формі єврорегіонів. Доведено взаємозв'язок між

інтеграційними процесами й інвестиційною діяльністю в регіоні. З'ясовано характерні риси інвестиційної діяльності в прикордонних територіях України. Виділено особливості європейської інвестиційної політики та позитивні ефекти для економіки України.

Ключові слова: міжрегіональна інтеграція, єврорегіон, інвестиції, інвестиційна діяльність, інвестиційна привабливість.

Постановка наукової проблеми та її значення. У сучасних умовах участь України у світових інтеграційних процесах набуває особливого значення, адже тільки вона здатна забезпечити успішний соціально-економічний розвиток нашої держави. Особливе геополітичне положення прикордонних регіонів України та їхнє місце в євроінтеграційних процесах і міжнародній діяльності привертає увагу та підвищує значущість цих територій. Маючи значний потенціал щодо залучення іноземних інвестицій, створення нових робочих місць, посилення прикордонної торгівлі, налагодження етнокультурних зв'язків із суміжними територіями, міжрегіональна інтеграція відіграє значну роль у системі політики регіонального розвитку.

Проблемам міжрегіональної інтеграції присвячено праці П. Беленького, О. Гонти, М. Долішнього, Є. Кіш, В. Кравціва, П. Луцишина, Ю. Макогона, А. Мокія, Н. Мікули, А. Павлюк, В. Пили, С. Писаренко, К. Пугачевської, І. Сторонянської, В. Трегобчука, Р. Федана, О. Чмир, В. Чужикова, І. Школи та ін.

Незважаючи на активізацію процесів міжрегіональної інтеграції й інтенсифікацію наукових досліджень у цьому напрямі, до цього часу в наукових колах питання щодо впливу міжрегіональної інтеграції на інвестиційну привабливість регіону розглядалося недостатньо, а сама проблема окреслювалася лише в загальному вигляді.

Мета статті – визначення ролі міжрегіональної інтеграції в процесі формування інвестиційної привабливості регіону.

Для досягнення поставленої мети потрібно розв'язати такі **завдання**: визначити поняття «міжрегіональна інтеграція»; проаналізувати особливості міжрегіональної інтеграції регіонів України; дослідити взаємозв'язок міжрегіональної інтеграції та процесів іноземного інвестування; окреслити вплив міжрегіональної інтеграції на інвестиційну привабливість регіону; виявити особливості інвестиційних процесів у єврорегіонах.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. *Міжрегіональна економічна інтеграція* – це процес зближення, взаємопроникнення й зрощення відтворювальних процесів суб'єктів господарювання двох і більше регіонів, що перетворює їх на цілісний господарський механізм, на міжрегіональну економічну систему [7].

Пріоритетними завданнями міжрегіональної інтеграції є забезпечення правових та організаційних основ державності; створення й зміцнення єдиного соціально-економічного простору; вирівнювання умов соціально-економічного розвитку регіонів; розвиток регіонів, що мають особливе стратегічне значення для держави; максимальне використання ресурсних особливостей регіонів; забезпечення екологічної безпеки та ін.

Існують умови, без яких міжрегіональна економічна інтеграція неможлива. Серед них – наявність капіталу та його націленість на подолання рамок регіональної обмеженості; розвиток виробництва до рівня, що дає змогу впроваджувати спеціалізацію, кооперацію, комбінування; подолання надмірної міжрегіональної диференціації у функціонуванні ринкових господарських механізмів і, відповідно, правовій та інституційній інфраструктурі цих господарських механізмів; поява державних і суспільних інститутів, що ставлять своїм завданням подолання територіальних бар'єрів на шляху руху капіталів, товарів, послуг, міграції робочої сили [7].

Мета міжрегіональної інтеграції – подолання соціального, господарського, інфраструктурного й культурного бар'єрів, що створює державний кордон. Міжрегіональна інтеграція сприяє об'єднанню зусиль регіонів для розв'язання спільних проблем. Кожний прикордонний регіон із притаманними йому конкурентними позиціями та перевагами, ставши повноправним суб'єктом економічних відносин, має можливість забезпечити належний рівень конкурентоспроможності як у державі, так і за її межами. Країнам, із якими Україна має спільний кордон, характерні неоднакові економічні та політичні умови розвитку, різні рівні залучення в глобальні процеси, що впливає на особливості міжрегіональної інтеграції.

Можна говорити про два типи міжрегіональної інтеграції України – європейський і з країнами СНД (пострадянський). Близьке розміщення країн Європейського Союзу відіграє значну роль у

розвитку прикордонних територій нашої країни. Мета міжрегіонального співробітництва з країнами ЄС – забезпечення економічного зростання регіонів України, наближення макроекономічних показників до рівня європейських, підвищення конкурентоспроможності прикордонних територій. Для Європейського Союзу доцільне подолання периферійності своїх окраїн, створення для них сприятливих умов розвитку, а також можливість розповсюдження певних норм і стандартів на сусідні країни.

Слід зауважити, що ефектами міжрегіональної інтеграції з країнами Європейського Союзу є надходження інвестицій, трансфер технологій; участь у процесах європейської інтеграції; застосування європейських технологій управління регіональним розвитком; досвід розв'язання соціальних, екологічних проблем. Система міжрегіональної інтеграції України та Європейського Союзу створює для цього певні інституціональні й інфраструктурні передумови модернізації економіки України.

Важливу роль у прикордонному співробітництві відіграє інституціональна система, одним із головних інститутів якої виступають єврорегіони. *Єврорегіони* являють собою територіальні утворення, що складаються з адміністративних територій держав-сусідів [8].

Основні завдання, на розв'язання яких спрямовано спільні зусилля учасників єврорегіонів, – це розширення економічних відносин, розбудова соціальної та виробничої інфраструктур, облаштування й модернізація державного кордону, розвиток транспортної мережі, наукова та культурна співпраця, охорона навколишнього середовища, обмін досвідом між органами виконавчої влади й місцевого самоврядування, взаємна допомога в ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, боротьба зі злочинністю та нелегальною міграцією.

Стратегія розвитку міжрегіональної інтеграції у формі єврорегіонів повинна включати такі основні сфери їх функціонування:

1) бізнес: орієнтація підприємств на ринки іншої сторони й кооперацію з ними; вільний рух товарів, капіталу, робочої сили, розвиток виробничої та ринкової інфраструктур; обмін інформацією;

2) господарський розвиток: посилення інтеграції, розвиток комунікацій і зв'язку; формування регіональних транскордонних систем технічної інфраструктури; інтеграція поселенських систем; розвиток і вдосконалення інтеграції рекреаційної бази;

3) соціальна сфера: охорона довкілля й співробітництво в галузі екології; розвиток інтеграції у сфері культури; співробітництво у сфері освіти та науки; інтеграція систем соціального забезпечення; охорона права й громадського порядку; охорона здоров'я; розвиток інтеграції й контактів в інших сферах [5].

Міжрегіональна інтеграція та іноземне інвестування – два взаємопов'язані між собою процеси. Забезпечивши всі умови для міжрегіональної інтеграції, держава забезпечить упевненість інвестора у вкладанні своїх коштів у бізнес на досить тривалий період. З іншого боку, іноземне інвестування має безпосередній вплив на розвиток самого процесу міжрегіонального співробітництва, що є необхідним фактором покращення економічного стану держави.

Якщо аналізувати, яким чином пов'язані розміщення й становище прикордонного регіону з інвестиційними процесами, що відбуваються в його межах, то слід зауважити, що цей зв'язок значною мірою залежить від того, які створені умови співпраці із прикордонним регіоном сусідньої країни та із країною загалом. Зі світового досвіду прикордонного співробітництва можна зрозуміти, що бажаний результат сусідство із певною країною може мати лише за умови, що країна-сусід, потенційний інвестор, перебуває в економічно сприятливих умовах. Для того, аби вкласти кошти в економіку сусіднього регіону, потрібно мати їх надлишок або, принаймні, не відчувати їх дефіциту у власному господарстві. Чим більше розвинута держава, яка територіально близька, тим більше можна очікувати від неї інвестиційних укладень і втілення різноманітних інвестиційних проектів у життя [10].

Міждержавні контакти можуть бути додатковим джерелом покращення економічного стану України. Інвестиційне співробітництво відіграє в цьому процесі важливу роль, особливо для української сторони, яка відчуває дефіцит іноземних інвестицій. Світовий досвід показує, що для перехідної економіки саме інвестиції є одним із чинників, який спроможний забезпечити реальні зрушення в економічній структурі суспільства та перехід на якісно новий рівень індустріального розвитку [6].

Важлива роль у залученні іноземних інвестицій в регіони належить самим регіонам. Їхня інвестиційна привабливість визначається дією системи факторів об'єктивного й суб'єктивного характеру. Тобто вкладення інвестицій в економіку регіону залежить від тих сталих і змінних умов, які він пропонує інвесторам. Для закордонних інвесторів важливими є вигідність економіко-географічного

положення регіону, незмінна та прозора процедура інвестування, відкритість і бажання співпрацювати з інвесторами органів державної регіональної влади, також структура кваліфікації й вартість робочої сили та наявність у підприємств регіону позитивного досвіду засвоєння інвестицій [10].

Інвестиційна привабливість регіону являє собою сукупність об'єктивних економічних, соціальних і природно-географічних властивостей регіону, що мають важливе значення для залучення інвестицій в економіку регіону [3, с. 26]. Інвестиційна привабливість відіграє вагомую роль в активізації інвестиційних процесів. В умовах обмеженості ресурсів і гострої конкуренції між регіонами за одержання більш якісних та дешевих ресурсів, у тому числі й фінансових, на перший план виходить питання про створення в інвесторів уявлення про регіон як привабливий об'єкт інвестування – формування інвестиційної привабливості.

Інвестиційні процеси в євро регіонах мають певні особливості та переваги, а саме:

- наявність регіональних угод між прикордонними регіонами країн-сусідів;
- фінансування цих угод на кордоні може взяти на себе ЄС;
- ураховуючи близькість кордону та наявність на українській стороні надлишку робочої сили, потрібно створювати виробництва на давальницькій сировині;
- можливості щодо впровадження спільних інвестиційних проектів із прикордонними територіями сусідніх країн;
- застосування узгодженої екологічної політики тощо [9].

Географічне положення як перевага інвестиційної привабливості прикордонних регіонів дає можливість:

- активно співпрацювати із суб'єктами господарювання зарубіжних країн, особливо країн, які є членами ЄС;
- експортувати вітчизняні товари на світові ринки з незначними транспортними витратами всередині країни;
- розвивати готельний і ресторанний бізнес;
- розвивати оптову та роздрібну торгівлю, особливо в зоні митного контролю України;
- імпортувати необхідні товари за вигідними цінами з-за кордону;
- прискорювати процеси впровадження зарубіжного досвіду в галузі економічного, соціального та екологічного розвитку регіону;
- збільшувати зовнішньоторговельний оборот;
- суб'єктам господарювання, населенню оперувати значними сумами іноземної валюти, отриманої від здійснення зовнішньоторговельних операцій [4].

Міжрегіональні зв'язки мають значний вплив на процес залучення іноземного капіталу в економіку країни та забезпечення інвестиційної привабливості не лише регіонів, але й України в цілому. Для досягнення своєї мети та розвитку певного виду діяльності, суспільству потрібно мати доступ до природних та фінансових ресурсів. Наявність кордону з Європейським Співтовариством надає унікальні можливості щодо покращення інвестиційного забезпечення розвитку. Міжрегіональна співпраця є дуже важливим чинником, який в умовах глобалізації економіки, з одного боку, унеможливує створення нового прикордонного бар'єру (залізної завіси) між країнами, що входять або в найближчому майбутньому входять до ЄС, та Україною, а з іншого – надає можливість щодо залучення іноземних інвестицій у розвиток прикордонної інфраструктури, що надалі дасть змогу регіону набути певних економічних переваг у конкурентній боротьбі [1].

Європейський Союз проводить активну інвестиційну політику, основними принципами якої є орієнтація на реалізацію довготермінових інвестиційних проектів, які сприяють економічному зростанню, зниженню безробіття та підвищенню якості людського капіталу; забезпечення прозорості інвестування через удосконалення регуляторної бази, стимулювання конкуренції та відкритості доступу до ринку інвестицій; гарантування однакових умов ведення інвестиційної діяльності для підприємців, незалежно від країни походження капіталу; недопущення дискримінації закордонних інвесторів тощо [2]. Реалізація цієї політики сприяє підвищенню конкурентоспроможності регіонів, розвитку підприємництва, удосконаленню регуляторної політики, підвищенню якості людських ресурсів, забезпеченню ефективного трансферу технологій тощо.

Аналізуючи інструменти інвестиційної політики, слід відзначити Європейський інструмент сусідства і партнерства (ENPI). На 2007–2013 рр. передбачається виділення 300 млн євро на вдоско-

налення системи управління та 700 млн євро для інвестиційного фонду сусідства. Крім того, Європейською комісією підготовлено Стратегії з транскордонного співробітництва на 2007–2013 рр., Регламент і правила впровадження для ENPI, спільні програми сусідства, включаючи «Україна–Польща–Білорусь», «Україна–Угорщина–Словаччина» та «Україна–Румунія–Молдова».

Європейський інвестиційний банк бере активну участь у реалізації інвестиційної політики ЄС в умовах міжрегіональної інтеграції. Регіони нових країн – членів ЄС, які входять до складу євро-регіонів, є об'єктами політики вирівнювання регіонального розвитку в межах ЄС, а залучення іноземного капіталу адміністративно-територіальними одиницями України сприяє зниженню економічних та соціальних ризиків на зовнішніх кордонах ЄС, створюючи сприятливі умови для інвестування європейськими компаніями на сході континенту.

Крім того, з погляду іноземних інвесторів транскордонні регіони, сформовані на кордоні між Україною та ЄС, володіють низкою специфічних переваг, серед яких – висококваліфіковані людські ресурси, розвинена інфраструктура, сприятливе бізнес-середовище й зручне розміщення в центрі пан'європейського ринку, яке передбачає високу здатність конкурувати з великими ринками, що розвиваються, за залучення технологічно містких прямих іноземних інвестицій протягом наступних років [2].

Висновки й перспективи подальших досліджень. Отже, міжрегіональна інтеграція має значний вплив на процес залучення іноземного капіталу в економіку країни та забезпечення інвестиційної привабливості не лише регіонів, але й України в цілому. Інвестиційне співробітництво між прикордонними регіонами України та країн Європейського Союзу виступає невід'ємною складовою частиною зовнішньоекономічних відносин євро-регіону. Успішна інвестиційна політика ЄС є необхідним досвідом для застосування в Україні.

Джерела та література

1. Вахович І. М. Проблеми та перспективи розвитку транскордонного співробітництва в Україні [Електронний ресурс] / І. М. Вахович, О. А. Ващук. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_etei/2009_6_1/12.pdf
2. Гоблик В. В. Інвестиційна політика ЄС як чинник активізації зовнішньоекономічних зв'язків у транскордонних регіонах [Електронний ресурс] / В. В. Гоблик. – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2016>
3. Малімон Н. Особливості проходження інвестиційного процесу у прикордонних регіоні в умовах сусідства з ЄС / Н. Малімон // Науковий вісник ВДУ ім. Лесі Українки. – 2005. – № 3. – С. 25–29.
4. Олександренко І. В. Інвестиційна діяльність у західних прикордонних регіонах України / І. В. Олександренко // Держава та регіони. Серія Економіка та підприємництво. – 2010. – № 3. – С. 121–126.
5. Павліха Н. В. Транскордонне співробітництво і міжрегіональна інтеграція як чинники сталого просторового розвитку регіону [Електронний ресурс] / Н. В. Павліха, І. С. Скороход. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/en_re/2008_5_3/zbirnuk_RE_3_79.pdf
6. Павлов В. І. Інвестиційні процеси в системі регіонального розвитку / В. І. Павлов // Проблеми розвитку та використання соціально-економічного та природно-ресурсного потенціалу регіону: фінансова політика та інвестиції : зб. наук. пр. Серія : «Розвиток соціальної інфраструктури». – Вип. VI. – № 3. – Луцьк : Надстир'я, 2000. – С. 12–16.
7. Сторонянська І. З. Економічна інтеграція в контексті просторового підходу [Електронний ресурс] / І. З. Сторонянська. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/VUBsNbU/2009_2/VUBSNBU5_p35-p39.pdf
8. Чуприна О. О. Прикордонне співробітництво регіонів: сучасні тенденції розвитку [Електронний ресурс] / О. О. Чуприна. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/venu/2011_1/37.pdf
9. Шевченко-Марсель В. Вдосконалення інвестиційного забезпечення розвитку прикордонного регіону / В. Шевченко-Марсель, Н. Русина // Вісник національного університету «Львівська політехніка»: «Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку». – 2007. – № 19. – С. 168–174.
10. Щербата Н. Інвестиційні процеси в межах транскордонного регіону [Електронний ресурс] / Н. Щербата, М. Слива. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/prvse/2010_2/9.pdf

Луговая Марина. *Межрегиональная интеграция как фактор активизации инвестиционной деятельности в регионе.* В статье исследуется влияние межрегиональной интеграции на активизацию инвестиционной деятельности региона. Определены понятие «межрегиональная интеграция», цели и задачи данного процесса. Проанализированы особенности межрегиональной интеграции регионов Украины. Определены

понятие «еврорегион» и особенности функционирования данной формы межрегиональной интеграции. Обозначены основные сферы функционирования еврорегионов согласно стратегии развития межрегиональной интеграции в форме еврорегионов. Исследована взаимосвязь межрегиональной интеграции и процессов иностранного инвестирования. Охарактеризованы особенности инвестиционной деятельности в пограничных территориях Украины. Выделены особенности европейской инвестиционной политики и положительные эффекты для экономики Украины.

Ключевые слова: межрегиональная интеграция, еврорегион, инвестиции, инвестиционная деятельность, инвестиционная привлекательность.

Lugova Maryna. Inter-regional Integration as a Factor of Investment Activity Intensification in the Region. The article is devoted to the influence of inter-regional integration on investment activity in the region. The notion of «inter-regional integration» is determined, aims and objectives of the process. The features of inter-regional integration of the regions of Ukraine are analysed. The notion of «Euroregion» and the peculiarities of this form of inter-regional integration are determined. The main areas of Euro-regions functioning according to the strategy of development of inter-regional integration in the form of Euro-regions are indicated. The relationship between inter-regional integration processes and foreign investment is investigated. The features of investment activities in the border areas of Ukraine are characterised. The features of European investment policy and the positive effects for the economy of Ukraine are highlighted.

Key words: inter-regional integration, the euroregion, investment, investment activity, investment attractiveness.

Стаття надійшла до редколегії
21.03.2013 р.

УДК 329:35,072

Назар Михалюк

Види та форми участі громадян у державному управлінні

У статті проаналізовано суть поняття «громадська участь», яке в працях учених, як вітчизняних, так і закордонних, розглядається в різних значеннях. Визначено роль та місце громадської участі на сучасному етапі розвитку людства, що полягає в наданні можливостей для населення активно брати участь у прийнятті державних рішень, контролювати процес реалізації прийнятих рішень. Розглянуто та проаналізовано основні принципи громадської участі, запропоновані Міжнародною асоціацією громадської участі. Визначено основні види участі громадян у управлінні державою на загальнонаціональному та локальному рівнях, проаналізовано кожен вид громадської залученості. Обґрунтовано важливість розвитку й упровадження видів, форм участі громадян у державному, місцевому управлінні.

Ключові слова: громадська участь, демократія участі, партисипаційна демократія, залучення населення, участь громадян, види громадської участі, форми громадської участі.

Постановка наукової проблеми та її значення. Участь громадян у політичному житті країни та державному, місцевому управлінні вже давно є предметом активного обговорення в галузі політичних, соціальних, адміністративних наук. Під участю громадян можна розуміти громадську дію, яка впливає чи намагається впливати на політичні рішення, або як дію, яка включає в себе вимоги й цінності громадян щодо державних послуг.

Уряди по всьому світу експериментують із різними шляхами залучення громадян до процесу прийняття рішень. Особливості та цілі таких ініціатив відрізняються одна від одної, проте вони спільні в тому, що шукають напрями, у яких звичайний громадянин може ефективно брати участь та впливати на політику, яка безпосередньо стосується його життя.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідженням громадської участі займалися такі закордонні науковці, як Й. Масуда, Дж. Мелдон, Дж. Уолш, М. Кенні, В. Лоундес, Л. Пратчет. Серед національних учених участь громадян розглядали Е. А. Афонін, Л. В. Ганюкова, Р. В. Войтович.

Мета статті – проаналізувати суть поняття «громадська участь», виділити сучасні форми та види участі громадян у державному управлінні.